

Review Essay/Samlingsrecension

BOEL WESTIN OCH ÅSA WARNQVIST (RED.)

Den svenska barn- och ungdomslitteraturens historia 1.

Från äldre tid till tidigt 1900-tal.

Stockholm: Natur & Kultur, 2024. Skrifter utgivna av Svenska Barnboksinstitutet nr 168 (708 s.)

Den svenska barn- och ungdomslitteraturens historia 2.

Från 1900-tal till tidigt 2000-tal.

Stockholm: Natur & Kultur, 2024. Skrifter utgivna av Svenska Barnboksinstitutet nr 169 (898 s.)

”Egentlig er det forbløffende: Det er ikke nok at diktere dikter og utgir bøker, bøkene de utgir blir også kommentert, i nye bøker. Skrift avler skrift. Bøker legger seg opp på bøker”, sier Tor Eystein Øverås, norsk forfatter og kritiker i artikkelen ”Å lese leserne”. Sitatet tref-fer fjorårets utgivelse av *Den svenska barn- och ungdomslitteraturens historia*. Og ikke nok med det, det treffer også teksten jeg - med min omtale - legger oppå verket.

Først noen fakta

Den svenska barn- och ungdomslitteraturens historia, rikt illustrert med over 600 bilder, teller 1600 sider fordelt på to tynne bind med en samlet vekt på nesten 4 kilo. Så dette er avgjort ikke bøker en kan lese

©2025 Tone Birkeland. This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons CC BY 4.0 License (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>), permitting all use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited. Any included images may be published under different terms. Please see image captions for copyright details. Citation: *Barnboken – tidskrift för barnlitteraturforskning/Barnboken: Journal of Children's Literature Research*, Vol. 48, 2025 <http://dx.doi.org/10.14811/clr.v48.1055>

på sengen. Forskningen som ligger til grunn for verket, pågikk i hele 15 år og var et samarbeid mellom Svenska Barnboksinstitutet og barnelitteraturforskere ved Universitetene i Stockholm og Uppsala. I alt har 13 forskere bidradd med faglige tekster, som følger svensk barne- og ungdomslitteraturs historie fra 1300-tallet fram til i dag. Verkets to hovedredaktører, Boel Westin og Åsa Warnqvist, er i forordet til bøkene tydelige på hva de vil formidle med arbeidet: "Den grundläggande premissen har varit att betrakta barn- och ungdomslitteraturen som en rik och väsentlig kunskapskälla till samhällets syn på barn, barndom, ungdom, litteratur, estetik, konst, etik och lärande i olika tider." (15) Målsettingen er ambisiøs, men på bakgrunn av den nådeløse kritikken som i flere tiår har vært rettet mot litteraturhistorie som en umulig og meningsløs sjanger, finner jeg i verkets forord en velgjørende faglig selvbevissthet på det barnelitterære forskningsfeltets vegne. Og etter å ha lest smitt og smule, konkluderer jeg like godt med det samme; verket er en faghistorisk bragd. Lærd, men aldri søvnig og kjedelig.

I det følgende vil jeg prøve å få fram noe av det jeg under lesingen har festet meg ved som iøynefallende kvaliteter. Kommentarene vil i hovedsak knytte seg til verkets tekstbegrep og organiseringsmåter, litteraturens kontekstualisering og verkets uttrykksmåter. Underveis vil det også dryppe et par teskjeer malurt i begeret.

Tekstbegrepet

Mye skjer på barnebokfeltet i løpet av 700 år. Mest håndgripelig er eksplosjonen i utgivelser. Fra 1300-tallet og fram til begynnelsen av 1800-tallet kom det i Sverige ut omtrent 240 bøker rettet mot barn og unge, på 2000-tallet var tallet på utgivelser enkelte år oppe i hele 2500 titler. Sammen med et stadig mer mangfoldig utvalg av sjangre og teksttyper, må det ha stilt forfatterkollektivet overfor krevende valg. Hva skal velges, og hva må velges bort når en skriver innenfor et utvidet tekstbegrep? Redaktørene medgir at grensen mellom "belärande och estetiskt syftande litteratur" ofte kan være vanskelig å dra (16), men gir rikelig plass til begge, og også til tekster som vil belære gjennom et estetisk formspråk. De 13 bidragsyterne er opptatt av berøringspunkt og bruddflater. Populærlitteraturen som ofte får en stemoderlig plass i litteraturhistoriske verk, er for eksempel omtalt med samme åpne og undersøkende holdning som den kritikerroste barne- og ungdomslitteraturen. Hovedvekten i framstillingen ligger på den litteraturen vi møter i *bokform*, men nyere tids dreining mot

det visuelle og digitale blir også ivaretatt, enten i brødteksten eller i verkets mange faktabokser. Det gjelder multimodale tekstformer som dramatiseringer for radio, film, teater og tv, men også, om enn i mer beskjeden grad tekster utgitt i digitale format. For meg ser det ut til at det har vært viktig å få fram variasjonsbredden i verbale og visuelle uttrykksmåter, viktigere enn å kvele verket med navn og titler. Med en slik prioritering trer barnelitteraturens estetikkhistorie tydeligere fram.

Litteraturhistoriesjangeren har ofte – og med rette – blitt anklaget for å vise det ”typiske framfor det spesielle”. Denne kritikken rammer ikke *Den svenska barn- och ungdomslitteraturens historia*. Omsorgen for det spesielle, det overraskende og avstikkende er til stede i hele verket, og kanskje aller mest i omtaler av bildeboklitteraturen, en av Sveriges stolteste eksportartikler. Det tjener verket til ære.

I første bind har didaktiske tekster fått mesteparten av plassen, og av gode grunner. Denne typen tekster dominerte lenge markedet. I verkets andre bind, som rommer perioden mellom tidlig 1900- og tidlig 2000-tall, (i verket kalt faktabøker for barn) fremdeles omtalt, men i overraskende beskjeden grad. Om dette er uttrykk for en bevisst prioritering, etterlyser jeg en argumentasjon for valget. Utgivelse av sakprosa for barn og unge har mer enn fordoblet seg siden begynnelsen av 2000-tallet og bør ha en selvfølgelig plass innenfor et utvidet tekstbegrep.

Verkets ordensmåter

En litteraturhistorie kan leses på i allefall to måter: på langs - eller ”stykkevis og delt”. Som anmelder har jeg lest den på langs, men har hatt den andre lese måten i bakhodet, fordi jeg av erfaring vet at sjangeren vanligvis blir oppsøkt og lest som oppslagsverk.

Den svenska barn- och ungdomslitteraturens historia har seks hovedkapittel: 1. Lärandets tid, 2. Omvandlingens tid, 3. Konsolideringens tid, 4. Differentieringens tid, 5. Mediernas tid, og 6. Expansionens tid. Kapitteloverskriftene er knyttet til konkrete tidsangivelser, og fungerer dermed også som periodeoverskrifter. Virkeligheten er som kjent mer komplisert enn det slike ”fra og til-inndelinger” insisterer på, men lest som overskrifter i utviklingen i bokmarkedet for barn og unge, fungerer de godt. Slik sett framstår bokmarkedet med sine ulike aktører også som verkets overordna blikk. Vidsynet kommer til uttrykk i verkets 73 underkapittel. Med varierte og konkrete tilnærminger til tekstproduksjon og lesing fanger de spennvidden i feltet.

Ett eksempel: I hovedkapitlet "Konsolideringens tid – mitten av 1800-talet till första världskrigets början 1914", heter ett av kapitlets 20 underkapittel "Barnbokskritiken". Under denne overskriften finner vi fire kortere kapittel som konkretiserer ulike nedslagsfelt for kritikken på denne tiden. Ett handler om tidsskriftet *Dagny* og betydningen det fikk for at barnebokkritikken lenge applauderte en moraliserende holdning i bøker for barn, et annet drøfter institusjonaliseringen av anmeldervirksomheten, et tredje presenterer den toneangivende kritikeren Gurli Linder, og et fjerde dreier seg om kampen mot den såkalte smusslitteraturen, eksemplifisert med bokserien om den fiktive mesterdetektiven Nick Carter – et tidlig eksempel på hvordan det lett oppstår moralpanikk i voksenverden når nye litteraturkategorier dukker opp i barne- og ungdomskulturen. I kapitlet "Barnbokskritiken" og dess avsnitt om Gurli Linder finner vi også en større faktaboks med overskriften "Matmetaforik". I denne teksten får leseren et innblikk i hvordan barnelitteraturkritikken på denne tiden ofte grep til et språk preget av ernæringsfysiologiens ordforråd: "Sunt og næringsrikt skulle det vara, och böcker av sämre kvalitet jämsällades ofta med onyttiga godsaker eller söta efterrätter". (409)

Når jeg har brukt plass på en slik konkretisering, er det ikke fordi eksemplet er enestående, men fordi det er karakteristisk for organiseringsmåten i verket som helhet: et opplysningsprosjekt som ordner kunnskapen på en åpen og ledig måte, uten å gi avkall på klarhet og konsentrasjon. Sammenfattende kombinerer *Den svenska barn- och ungdomslitteraturens historia* to ulike ordensmåter, en *lineært fortellende* og en *encyklopedisk*. Det lineære organiseringsprinsippet dominerer og aktiveres allerede i undertitlene på de to bindene: "Från äldre tid till tidigt 1900-tal" og "Från tidigt 1900-tal till tidigt 2000-tal". Organiseringen har opplagte fortrinn, den åpner for periodisering, utvikling og nyvinninger, og gjør det mulig å påvise kontinuitet og brudd, årsak og virkning, alle sjangerkarakteristiske kjennetegn ved tradisjonell litteraturhistoriografi.

En lineær struktur *kan*, om den får råde grunnen alene, føre til monoton og rekapitulerende framskrittsfortelling, ordnet i perioder med årstall og navn. Den svenska barn- och ungdomslitteraturens historia punkterer slike skrivekonvensjoner ved hele tiden å forsyne den fortellende teksten med resonnerende innslag. Det kan for eksempel dreie seg om resonnement knyttet til "freden, vaccinet och potäternas" konsekvenser for bedre levekår (219). Det kan videre være betydningen elektrisiteten – og det typografiske skiftet fra frakturskrift til antikva – fikk for leseferdigheten blant folk, eller

det kan være faktaopplysninger om hvordan ABC-bokas illustrasjoner gjenspeiler innbakte rollemønstre, eller opponerer mot dem, ved for eksempel på 1960-tallet å illustrere bokstaven N med et *nyc-keibarn*. Slike tekstlige overraskelser er encyklopedisk kuriosa som supplerer brødtekstens nøkterne prosa. Den samme funksjonen får de 49 tekstboksene innbakt i verkets brødtekst. Som avstikkere fra litteraturhistoriens lineære lesesti, oppleves de som rasteplasser med påfyll av boklig snadder, og alltid med relevante berøringspunkt til brødteksten. Når den løpende teksten beskriver 1600-tallets begeistring for fablene som lesestoff for barn og unge, sniker det seg inn en tekstboks med overskriften "Animala självbiografier", en sjanger som oppstod på 1700-tallet og representerer en av fabelens mange knoppskyttinger. Animale selvbiografier vokste seg sterke i rampelyset fra den nyopprettede Dyrebeskyttelsen. I tekstruten blir Anna Sewells *Black Beauty* (1877), på svensk i 1881, nevnt som den meste kjente. Slik vinker tekstboksen til den populære hesteboksjangeren beskrevet nesten 1300 sider lenger framme i verket. Med krysspeilinger som dette viser *Den svenska barn- och ungdomslitteraturens historia* hvordan barnelitteraturen er i dialog med sin historie, ved å gjenbruke og repetere populære tema og motiv. Skrift avler skrift. Når det er dobbelt så mange tekstbokser i verkets første bind (33 av i alt 49), er det kanskje fordi redaktørene klokelig har tenkt at datidens teksttilfang, med sin sterke vektlegging av "fostran och bildning", trengte de små kraftforsyningene som disse tekstboksene representerer.

Med til verkets ordensmåter hører litteraturhistoriens peritekster; ved siden av forordet, gjelder det innholdsfortegnelsen, som med leservennlig layout synliggjør verkets organisering, litteraturlisten, bildekildelisten og et imponerende register over verkets omtalte forfattere, illustratører og titler på til sammen 75 sider. Oversikten over verkets forfattere og hvilke tekster de er ansvarlige for, er også en del av periteksten.

Litteraturens kontekstualisering

En annen kvalitet ved verket er kontekstualiseringen. *Den svenska barn- och ungdomslitteraturens historia* er først og fremst litteraturhistorie, men sjelden bare det. *Den svenska barn- och ungdomslitteraturens historia* er også barndomshistorie, samfunnshistorie, skole- og lærebokhistorie, bibliotekshistorie, illustrasjonshistorie og kritikerhistorie. Med et slikt grep blir litteraturhistoriens refleksjonsramme kraftig utvidet. La oss se på et par av disse utvidelsene.

Når jeg leser *Den svenska barn- och ungdomslitteraturens historia*, ser jeg hvor tett den er lagt på *barndommens* tilblivelse og historie. Opplysningstidens filosofer og reformpedagoger, som John Locke og Jean-Jacques Rousseau, eller svenske Ellen Key, pedagogen bak *Barnets århundrade*, 1900-tallets innflytelsesrike kampskrift, gir barn- domsforestillingene substans. Like viktig er det at verket gjennomgående får fram hvordan litteraturens ulike sjangre utvikler seg, og slik får fram hvordan litteraturen endrer seg i samspill med eller i opposisjon til ulike barndomsoppfatninger. "Barndomstemat kan aktualisera skillnaden mellan andligt och profant, som i äldre litteratur, eller stå under inverkan från psykologins teorier och ideer, som i den moderna litteraturen från 1900-talet och framåt" (23), hevder Boel Westin i verkets aller første kapittel. Barndommen ble i økende grad sett på som en uskyldstilstand, en oppfatning som etter hvert skulle sette tydelige spor i barnelitteraturen. Denne oppfatningen av barnet bidro også til et nytt syn på voksenverden. "Den vuxna förlorade i viss mån sin roll som förebild" (283), hevdet det.

Veien til lesing gikk lenge gjennom religiøse tekster. ABC og katekisme skal læres innenat og på rams, eller som det heter i forordet til en ABC fra 1746 "intryckas uti barns förstånd och minne". (191) Westin gir i verkets første bind stor plass til *lesingens og lesebøkernes* tidlige historie. I utviklingen av ABC- bøkernes formgivning og metodikk, er verket imponerende grundig og gjennomgående knyttet til Sveriges skole- og læreplanhistorie, en historie med stridbare konflikter og pedagogiske reformer. Lærerstanden framstår som en av verkets ubestridte helter. I lærebokhistorien er også Selma Lagerlöfs *Nils Holgerssons underbara resa genom Sverige* (1906-07) skrevet inn, nærmest som et bestillingsverk fra Ellen Key, til erstatning for *Läsebok för folkskolan* (1868), som Lagerlöf hevdet måtte være kommet til "under tråkighetens stjärnbild". (491) For meg er det interessant å lese at Key viste til Nordahl Rolfsens norske lesebok som et forbilde.

Oversettelser har fått stor plass i *Den svenska barn- och ungdomslitteraturens historia*. Ikke overraskende, for bokmarkedet var lenge preget av et massivt innlån av utenlandske tekster. Så sent som på tidlig 1800-tall utgjorde oversettelsene hele 70 % av utgivelsene. Det blir forklart med at litteraturen i eldre tid sjelden var knyttet til nasjon eller geografisk område, men inngikk i et allment europeisk kulturfellesskap. Den svenske barnelitteraturhistorien fastholder likevel det engasjerte blikket på oversettelser, også etter at Sverige selv ble en storprodusent på barnebokmarkedet. Denne åpenheten kan leses som uttrykk for en bevissthet om hvordan svensk barne- og ungdomslitteratur er i dialog med andre lands litteratur ved å låne,

gjenbruke og variere utbredte tema og motiv. Litteraturhistorien gir flere eksempel. Ett av dem er *Det främmande barnet*, introdusert av E.T.A. Hoffmann i fortellingen med samme tittel fra 1817. Siden ble motivet resirkulert innenfor fantastisk barnelitteratur, *Den svenska barn- och ungdomslitteraturens historia* nevner Astrid Lindgrens *Pippi Långstrump* (1945) og Peter Pohls *Janne, min vän* (1985). Kontekstuelle krysspeilinger som dette åpner tekstene for flere betydningslag.

I Norge omtaler forfatteren Einar Økland den norske barnelitteraturen som "et reservat for illustrasjonskunst", og at det er her kunstformen – mer enn noe annet sted – har fått utvikle seg. Etter å ha studert den svenske barnelitteraturhistorien er jeg mer enn sikker på at det samme har gyldighet for svensk illustrasjonskunst. Med faglig kruttsterke analyser av barnelitteraturens visuelle repertoar gjennom tidene framstår *Den svenska barn- och ungdomslitteraturens historia* som utstillingsvindu for kanskje det viktigste feltet innenfor svensk illustrasjonshistorie. Grundig og langvarig forskning ligger til grunn for det analytiske blikket på samarbeidet mellom bilde og tekst. Den nære sammenhengen mellom produksjonsteknologi og visuelle uttrykk har fått en fortjent plass i utviklingen, og et raust bildemateriale i form av bokomslag og illustrasjoner fra ABC-er, barnebøker, bildebøker, barneblad, tegneserier og grafiske romaner, dokumenterer verkets omsorg for det visuelle betydning i litteraturen. Den samme omsorgen kommer til uttrykk i de informative illustrasjonstekstene og i den visuelle formgivingen av verket. Verkets bilderedaktør, Simon Springare, er bare nevnt i kolofonteksten. Illustrasjoner, malerier av lesende barn og fotograferte forfatterportrett er trolig hentet fram av forfatterkollektivet, men måten illustrasjonene er inkorporert i teksten på, fortjener ros.

Debatt og kritikk er et tilbakevendende tema i *Den svenska barn- och ungdomslitteraturens historia*, som supplerende opplysninger i den løpende brødteksten, men også grundig og mer eksplisitt omtalt i egne kapitler. Her får leseren innblikk i den pedagogiske så vel som den litterære institusjonens syn på litteraturens innhold og form. Debatten dokumenterer også en slitesterk polarisering mellom funksjonelle og estetiske vurderingskriterier. Denne konteksten er vesentlig om en vil forstå dynamikken i spenningsfeltet mellom litterær nyskaping og konformitet.

Den svenska barn- och ungdomslitteraturens historia viser til mange kilder for å løfte fram barnelitteraturens debatt- og kritikkhistoriet. I barne- og ungdomslitteraturens tidlige historie er det først og fremst prester og lærere som uttaler seg, lenge i form av anbefalinger og

meningsytringer i bøknes forord, deretter i det offentlige rom, ikke minst i avis- og tidsskriftspaltene, og i form av litterære priser og utmerkelser. Det som undrer meg er hvorfor det akademiske bidraget til feltet er så underspilt i framstillingen. Nå kan en selvsagt se *Den svenska barn- och ungdomslitteraturens historia* som et konsentrert uttrykk for nettopp dette bidraget. Jeg opplever det likevel som en uforståelig glipp å ikke omtale opprettelsen av Svenska Barnboksintitutet i 1965 som en kraftfull kulturpolitisk pådriver for å styrke kunnskapen om barnebokfeltet nettopp i det faglige nabolaget til akademien. Med *Barnboken – tidskrift för barnlitteraturforskning* og den verdifulle *skriftserien* som i dag teller 175 litteraturfaglige studier, skrevet av svenske forskere, har det vitalisert et voksende fagfelt i og utenfor Sverige. Ulla Rhedins tidlige avhandling, *Bilderboken – på väg mot en teori* (1992), er bare ett – men viktig – eksempel på utgivelser i denne skriftserien, som helt siden 1971 har opplyst og videreutdannet barnebokfolket i Norden. Skriftseriens titler dokumenterer bredden i forskningsfeltet, og utgjør trolig grunnmuren i arbeidet med den svenske barnelitteraturhistorien. I en drøfting av instituttets betydning for feltets tilstand og utvikling, kunne det vært vist til skriftserien bak i verket. Oversikten står der, men ukommentert og uten kontekstualisering.

Verkets skrivemåter

I *Den svenska barn- och ungdomslitteraturens historia* slår fortellende tekst følge med forklarende og argumenterende tekst. Eksemplifisering, kontekstualisering og analytiske nærlesinger av enkeltverk dominerer, men blir hele tiden supplert med oversikter, sammendrag og typologier som effektiviserer framstillingen og bidrar til "ordning och reda".

I historiefortelling vil det alltid være en vesensforskjell mellom det historisk tilbakelagte og det blikket som ser tilbake, ikke minst når blikket – som i *Den svenska barn- och ungdomslitteraturens historia* – tilhører 13 ulike forfattere. Men her betyr ikke 13 ulykke. Tvert imot. Alle 13 utfolder seg på områder i feltet der de lenge har dokumentert solide kunnskaper. Det gir framstillingen vitalitet og tyngde. Tydeligst kommer engasjementet til uttrykk i åtte forfatterskapsomtaler, som det er vanskelig å oppfatte som annet enn verkets autoriserte *kanon*: Zacharias Topelius, Elsa Beskow, Lennart Hellsing, Tove Jansson, Astrid Lindgren, Barbro Lindgren, Maria Gripe og Ulf Stark. Tekstene (som varierer mellom 8 og 18

sider), formidler forbilledlige analyser i en form som gir rom for digresjoner, fluktlinjer og refleksjon.

Også i løpende brødttekst presenteres kunnskapen med blikk for tekstlige kvaliteter. Ett illustrerende eksempel: Litteraturhistorien forteller hvordan tilbakeskuende og romantiserte indianer- og villmarksfortellinger på 1930-tallet etter hvert fikk konkurranse fra flybøkene, som i en helt annen grad tok pulsen på samtiden og den tekniske moderniteten. Flybøkene handlet om djerpe flygere, (først faktiske, seinere fiktive) og deres spektakulære opplevelser i luften, og var like før krigen den mest populære sjangeren innenfor det som den gang gikk under betegnelsen guttebøker. I omtalen av de svenske sjangervariantene viser Ulf Boëthius hvordan forfattere i iveren etter å gjenskape livsfølelsen knyttet til samtidens fasinasjon for tekniske nyskapninger, prøvde ut nye og dristige skrivemåter som etterlignet ekspresjonismen og den nye saklighetens ideal: "Maskinernas explosiva kraft och fartens tjusning beskrivs som hos tidens futurister. Berättandet är snabbt och dramatiskt" (101), skriver han. Med slike språklige karakteristikk kommer litteraturhistorikeren tett på tidsånden i tekstene han omtaler.

Den såkalte tidsånden blir også effektivt hentet opp av Boel Westin når hun i omtalen av den oversatte religiøse litteraturen for barn lar titlene tale for seg, som denne fra 1727: *Johan Göstaf Hallmanns sunda sellhets reglor, wegledande hälst the unga ifrån farlighet, igenom försiktighet till lycksalighet*. At en ungdom for 300 år siden greide å komme seg gjennom denne boka, med 62 regler forfattet i versemålet aleksandriner, fortoner seg i dag som ubegripelig. Men tidsgapet som åpner seg om en holder tittelen opp mot de titlene som møter oss på omslaget av dagens ungdomsbøker, er interessant.

Mens adjektiv som "nyttig", "sund" og "from" er høyfrekvente honnrørord i tidligere tiders barnelitteraturkritikk, er "betydelsesfull" et adjektiv som ofte går igjen i tekstene av de 13 forfatterne, tekster som ellers er forfriskende frie for generaliserende litteraturhistorieklisjeer. Eksplisitt normative vurderinger er sjeldne i *Den svenska barn- och ungdomslitteraturens historia*, likevel står de 13 fram med en engasjert tilstedeværelse i sine bidrag.

Helt til slutt

I Norge blir *Lommebog for Børn*, utgitt i 1798, regnet for å være vår eldste originale barnebok. Sverige har åpenbart en mye lengre historie, selv om begrepet "barnebok" først ble brukt i 1734. Den svenske barne- og ungdomslitteraturens fem første hundreår visste jeg fint

lite om før jeg gav meg i kast med *Den svenska barn- och ungdomslitteraturens historia*. Nå vet jeg mer. Det som overrasker mest, er datidens klokkertro på at barn, i likhet med voksne, kan utvikle og oppdra seg selv gjennom å lese. Og ikke nok med det: hvordan denne overbevisningen gjorde det mulig å satse på barneleseren, etter hvert *også* på barnelitteraturen.

Når litteraturhistorien nærmer seg vår egen tid, er overraskelsene færre. Norge har lenge vært en storimportør av svensk barnelitteratur, så her innebar lesingen hyppige gjensyn med litterære bestevenner. For meg lå overraskelsene i den grundige kontekstualiseringen og i nylesinger med rom for kjønn, klasse, rasisme og økokritikk som viktige perspektiver.

Den svenska barn- och ungdomslitteraturens historia mottok i sommer IRSCL's gjeve bokpris. Som litteratur- og kulturhistorie er prisen vel fortjent. Gratulerer!

*Tone Birkeland
pensionerad førsteamanuensis i norska vid Høgskolen i Bergen
(nu Høgskolen på Vestlandet)*